

34 השמחה דבני ישראל על הטוב גשמי ורוחני, והן
35 (השמחה דבני ישראל הקשורה ובאה מצד) שמחתו
36 של הקב"ה מהקירוב והאחדות דבני ישראל (כנ"ל)
37 סעיף א).

38 ה. ויש לקשר זה עם פרשת שקלים – שקורין
39 ברוב השנים³⁴ בשבת הסמוכה לראש-חודש אדר
40 (שבת מברכים חודש אדר), לפי ש"באחד באדר
41 משמיעין על השקלים"³⁵ – שגם בה מודגשת
42 אחדותם של ישראל:
43 נתינת מחצית השקל ("זה יתנו גוי' מחצית
44 השקל גוי' העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט
45 ממחצית השקל"³⁶) היא עבור ענינים כלליים
46 שבהם מתאחדים כל בני ישראל בשוה – הן בנוגע
47 לנתינת מחצית השקל בפעם הראשונה שמהם נעשו
48 אדני המשכן, והן בנוגע לנתינת מחצית השקל בכל
49 שנה כדי "לקנות מהן קרבנות ציבור של כל שנה
50 ושנה"³⁷.

51 ועל-דרך-זה בזמן הזה, ש"יש ליתן קודם פורים
52 מחצית מן המטבע הקבוע באותו מקום ובאותו זמן
53 זכר למחצית השקל שהיו נותנין באדר"³⁸ –
54 שבנתינת מחצית³⁹ השקל לצדקה⁴⁰, לעזור ולסייע
55 ליהודי שזקוק לכך, מודגשת אחדות ישראל.

56 ועל-פי המבואר במדרשי חכמינו ז"ל שהנס
57 דפורים (ביטול גזירת המן באופן ד"ונהפוך
58 הוא"⁴¹) נעשה על-ידי-זה ש"הקדים שקליהם
59 לשקליו, והיינו דתנן באדר באדר משמיעין על

1 דחודש אדר) הוא אחדות ישראל – כמודגש
2 במצוות היום: "משלוח מנות איש לרעהו ומתנות
3 לאביונים", שתוכנם וענינם להדגיש בפועל ובגלוי
4 אחדות ישראל³⁰.

5 ובפרטיות יותר – שגם האחדות שב"מתנות
6 לאביונים" היא כמו האחדות ד"משלוח מנות איש
7 לרעהו":

8 ב"מתנות לאביונים" – אף שנעשית אחדות בין
9 הנותן והמקבל, ניכר גם החילוק שבין הנותן
10 להמקבל ("אביון"), מה-שאינ-כן ב"משלוח מנות
11 איש לרעהו" – שניהם שווים³¹.

12 ויש לומר שבצירוף דשני הענינים ("משלוח
13 מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים") מרומז שגם
14 ה"מתנות לאביונים" הם כמו "משלוח מנות איש
15 לרעהו" – שנרגש אצלו (לא כל-כך הנתינה
16 לאביון, אלא) גם (ובעיקר) התועלת שהוא מקבל
17 על-ידי ההתאחדות עם הזולת, ועד כדוגמת העשיר
18 שגם הוא זקוק לפעמים לקבל מהזולת – עצה
19 טובה, או אפילו ממון, לא מיבעי בשעת דחק³²,
20 אלא אפילו במצב רגיל, שכשחבירו עוזר לו על-ידי
21 הוספת ממון, נוסף עוד יותר בהצלחת המסחר (גם
22 בממון שהיה לו לפני-זה), ודוגמתו בנמשל –
23 התועלת בפרנסה רוחנית וגשמית שנעשית אצלו
24 על-ידי ההתאחדות עם הזולת, ועל-אחת-כמה-
25 וכמה עם כמה מישראל³³.

26 ועל-פי-זה יש לומר, שהענין ד"מרבין
27 בשמחה" ו"בריא מזליה" (בחודש אדר שעיקרו ימי
28 הפורים) קשור עם ונעשה על-ידי אחדות ישראל
29 (המודגשת בימי הפורים) – כיון שעל-ידי אחדותם
30 של ישראל שמתבטאת בהעזר והסיוע "איש
31 לרעהו", נוסף בכרכותיו של הקב"ה בכל המצטרך
32 לכל בני ישראל באופן ד"בריא מזליה", ובמילא
33 נוסף גם בענין השמחה, "מרבין בשמחה", הן

30 ראה מנחת הלוי (לר"ש אלקבץ) עה"פ אסתר ט, כז.

של"ה חלק תושב"כ (שכט, ב). ועוד.

31 ובפרט כש"מחליף עם חבירו, זה שולח לזה סעודתו וזה שולח לזה סעודתו" (רמב"ם שם הט"ו).

32 שזקוק להלוואה לפי שעה. – ולהעיר, שאף שבאותה שעה נחשב כעני, הרי נתינת ההלוואה (גם במצב זה) היא "גמילות חסדים .. לעשירים" (סוכה מט, ב).

33 ולהעיר, שעי' ההתבוננות בזה נקל עוד יותר לקיים מצות "ואהבת לרעך כמוך", כמוך ממש.

34 מלבד כשר"ח אדר חל בשבת, שאז קורין פרשת שקלים בשבת ר"ח אדר (שו"ע או"ח ר"ס תרפה).

35 ריש מס' שקלים. וש"נ.

36 תשא ל, יג-טו.

37 פרש"י שם, טו.

38 רמ"א או"ח ר"ס תרצד.

39 ויש לומר בדיוק ד"מחצית" – שגם כשנותן סכום גדול ושלם נרגש אצלו שהנתינה שלו אינה אלא "מחצית", וה"מחצית" השני מקבל הוא מהעני (עי' האמור לעיל (ס"ד) בפי' "משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים").

40 ראה ב"ב יו"ד, ב: "במה תרום קרן ישראל .. בכי תשא", ובפירש"י: "קח מהם כופר לצדקה" (נתבאר בד"ה כי תשא תשל"א – קונטרס כ"ב שבט שנה זו). ועאכ"כ בזמן הזה – "בזמן שביהמ"ק קיים אדם שוקל שקלו ומתכפר לו, עכשיו שאין ביהמ"ק קיים אם עושין צדקה כו'" (שם ט, סע"ב). וראה בארוכה קונטרס משיחות ש"פ משפטים, פ' שקלים, מבה"ח אדר שנה זו, ס"ב ואילך.

41 אסתר ט, א.